

Nr 204

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i förordningen (1957:344) om oljeavgift m. m.; given den 16 november 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande föredragande departementschefen hemställt.

CARL GUSTAF

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en sådan ändring i förordningen (1957:344) om oljeavgift m. m. att Kungl. Maj:t får fastställa oljeavgiftens storlek enligt av riksdagen godkända grunder. En höjning av avgifterna redovisas.

Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1957:344) om oljeavgift m. m.

Härigenom förordnas, att 3 § förordningen (1957:344) om oljeavgift m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Oljeavgiften beräknas med tillämpning av bestämmelserna i 4 och 5 §§ efter den myckenhet olja, beträffande vilken skyldighet som avses i 2 § första stycket icke fullgöres, samt efter den tid, under vilken fullgörandet ej sker. Del av kalendermånad räknas som hel månad.

*Oljeavgiften utgör för år
för gasol etthundranitton kro-
nor per ton,*

*för motorbensin trettio tre kro-
nor per kubikmeter,*

*för fotogen tjugut tre kronor per
kubikmeter,*

*för motorbrännolja tjugu kro-
nor per kubikmeter,*

*för eldningsolja 1 och 2 ader-
ton kronor per kubikmeter,*

*för övriga slag av eldningsolja
tjuguen kronor per kubikmeter,*

*eller, såvitt rör olja som skall
lagras i hergrum eller på därmed
jämförligt sätt, nämnda belopp
ökade med nio kronor, och, såvitt
rör olja som skall lagras enligt
föreskrift som avses i 2 § första
stycket c), nämnda belopp ökade
med två kronor.*

*För månad utgör oljeavgiften
en tolfte del av ovan angivna be-
lopp.*

*Oljeavgiften utgår med belopp
som fastställts av Kungl. Maj:t
enligt grunder som riksdagen god-
känt.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

¹ Förordningen omtryckt 1969:756.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 16 november 1973.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena ANDERSSON, statsråden STRÄNG, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, GEIJER, ODHNOFF, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT, SIGURDSEN, GUSTAFSSON, ZACH-RISSON, LEIJON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Feldt, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring av förordningen (1957:344) om oljeavgift m. m.* och anför.

Förordningen (1957:343) om oljelagring m. m.

Grundläggande bestämmelser om skyldighet att lagra mineralolja finns i förordningen om oljelagring m. m. Lagringskyldighet gäller för gasol, motorbensin, fotogen, motorbrännolja, eldningsolja 1–2, övriga slag av eldningsolja samt gasråvara. Skyldigheten gäller inte i fråga om flygbensin och flygfotogen. Lagringskyldigheten omfattar endast sådan olja, som används för energiförsörjningen.

Enligt förordningen är säljare och förbrukare av mineralolja lagringskyldiga. Förordningen är inte tillämplig på statliga myndigheter, vilkas lagringsplikt regleras av Kungl. Maj:t genom särskilda föreskrifter. Kungl. Maj:t fastställer enligt grunder som riksdagen godkänt de mängder olja som skall hållas i lager. Det ankommer på överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF), som är tillsynsmyndighet, att varje år före den 1 juli bestämma den mängd olja, som varje lagringskyldig skall lagra under det kommande året. I förordningen anges vilka säljare och förbrukare som är skyldiga att lagra olja.

Säljare är lagringskyldig, om han under kalenderåret närmast före lagringspliktens bestämmande (basåret) till avnämare inom riket sålt olja, som han fört in från utrikes ort eller utvunnit vid inhemskt oljeraffinaderi. Den som eljest under basåret sålt olja till avnämare inom riket är, om oljan förvärvats från säljare som nyss nämnts, skyldig lagra gasol, om hans försäljning av gasol under basåret uppgått till minst 1 000 ton, och annan olja, om hans försäljning av sådan olja under basåret uppgått till minst 20 000 m³.

Förbrukare är lagringskyldig, om han förbrukat olja, som han infört från utrikes ort. Skyldig att lagra eldningsolja är också den, som vid anläggning inom riket under basåret och de två kalenderåren dessförinnan förbrukat sammanlagt minst 15 000 m³ sådan olja.

Förordningen innehåller regler för beräkning av lagringsmängd för det enskilda företaget. Tillsynsmyndigheten får under vissa förutsättningar

träffa avtal med företag om frivillig lagring av olja. Tillsynsmyndigheten kan lämna dispens helt eller delvis från lagringsskyldigheten liksom från skyldigheten att förvara lager i skyddade utrymmen. Genom dispens kan också lagringsskyldig få möjlighet att lagra olja i utrymmen över vilka han inte förfogar, s. k. inlagringsdispens. Vidare kan tillsynsmyndigheten ge lagringspliktig tillstånd att ersätta lagring av visst oljeslag med lagring av annan olja eller att i stället för eldningsolja lagra annat bränsle. Tillsynsmyndigheten kan förelägga lagringsskyldig, som försummar att hålla lager i föreskriven omfattning och på föreskrivet sätt, att vid vite inom viss tid vidtaga rättelse.

Beredskapslager får efter Kungl. Maj:ts medgivande tas i anspråk om tillförseln av olja till riket avbryts eller försvåras.

Förordningen (1957:344) om oljeavgift m. m.

Förordningen om oljeavgift m. m. föreskriver skyldighet för den som erhållit dispens från oljelagringskyldighet eller försummat att fullgöra sin lagringsplikt att erlagga oljeavgift till staten. Syftet med denna avgift är att hindra att den som inte fullgör sin lagringsskyldighet gör en ekonomisk vinning i förhållande till övriga lagringspliktiga. Oljeavgiftens storlek för olika oljeslag och lagringsformer är beräknad att motsvara lagringskostnaden per år och m³. Årskostnaden består av ränta och avskrivning på anläggningskostnad för cistern, ränta på varukostnad, kostnad för bl. a. underhåll, reparationer, försäkringar samt inspektion. Räntan beräknas till 7 % och avskrivningstiden förutsätts vara 20 år för anläggningar ovan jord och 25 år för skyddade och lokaliserade anläggningar. Vid beräkning av ränta på varukostnaden görs dock ett tillägg med 10 % för varukostnaden för prisfluktuationer. Ett ytterligare pålägg med 10 % på årskostnaden görs därefter för att hindra att någon avsiktligt underlåter att lagra olja för att i stället betala oljeavgift.

Om det är uppenbart att oljeavgiften avsevärt överstiger den vinning, som den lagringsskyldige kan antas göra genom att inte fullgöra sin lagringsplikt, kan tillsynsmyndigheten nedsätta eller helt efterge avgiften. Härvid skall bl. a. beaktas den lagringsskyldiges innehav av cisternutrymmen. Om synnerliga skäl föreligger, kan Kungl. Maj:t även i andra fall medge befrielse från eller återbäring av oljeavgiften.

Oljeavgiften utgår enligt 3 § med följande belopp:

gasol	119 kr/ton
motorbensin	33 kr/m ³
fotogen	23 kr/m ³
motorbrännolja	20 kr/m ³
eldningsolja 1-2	18 kr/m ³
övriga slag av eldningsolja	21 kr/m ³
tillägg för skyddad lagring	9 kr/m ³
tillägg för lokaliserad lagring	2 kr/m ³ .

För månad utgör oljeavgiften en tolfedel av ovan angivna belopp.

Enligt av Kungl. Maj:t år 1970 meddelade kompletterande föreskrifter rörande beredskapslagring av olja åligger det ÖEF att följa utvecklingen av kostnaderna för att hålla lager av olja samt att om mera avsevärda förändringar inträffar till Kungl. Maj:t avge förslag rörande de ändringar i fråga om oljeavgiftens storlek, som kan vara påkallade.

Förslag till ändrade oljeavgifter

Med hänsyn till framför allt den betydande uppgång av importpriserna för olja, som ägt rum under senare tid men även till de ökade kostnaderna för lagringsanläggningar har ÖEF i skrivelse till Kungl. Maj:t räknat om och föreslagit ändring av oljeavgifterna. Kalkylen bygger på de principer som tillämpades av 1968 års oljelagringskommitté vid beräkning av nu gällande oljeavgifter (prop. 1969:136, BeU 1969:66, rskr 1969:398). ÖEF har i sitt förslag övervägt två olika procentuella pålägg för att hindra någon att avsiktligt underlåta att lagra olja nämligen 10 och 20 %. ÖEF förordar det högre pålägget och föreslår följande avgiftsbelopp:

gasol	203 kr/ton
motorbensin	56 kr/m ³
fotogen	43 kr/m ³
motorbrännolja	43 kr/m ³
eldningsolja 1-2	38 kr/m ³
övriga slag av eldningsolja	35 kr/m ³ .

Däremot föreslås inte någon ändring av nuvarande tilläggsavgifter på nio och två kronor för skyddad och lokaliserad lagring.

Departementschefen

Syftet med oljeavgiften är att hindra att den som inte fullgör sin lagringssskyldighet gör en ekonomisk vinning i förhållande till övriga lagringssskyldiga. När avgiftsbeloppen senast ändrades framhölls att beloppen borde ändras om kostnaderna för att hålla lager av olja undergick mer avsevärda förändringar (prop. 1969:136 s. 37).

Jag anser det vara betydelsefullt att oljeavgiften i största möjliga utsträckning följer kostnadsutvecklingen. Det får inte bli ekonomiskt fördelaktigt att underlåta att hålla beredskapslager i föreskriven omfattning. Såväl anläggningskostnad som varukostnad har stigit väsentligt sedan år 1969. Oljeavgiften är därför för närvarande för låg för att motverka underlåtenhet att hålla föreskrivet beredskapslager. På så sätt kan överstyrelsens för ekonomiskt försvar (ÖEF) arbete med att effektivt planera försörjningen med flytande drivmedel och bränslen försvåras. Jag delar alltså ÖEF:s uppfattning att oljeavgiften nu bör höjas.

ÖEF har vid sin beräkning av de nya avgiftsbeloppen förordat att pålägget för att hindra att någon avsiktligt underlåter att lagra olja för att i stället betala oljeavgift höjs från 10 till 20 %. Jag ansluter mig till de

